

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

25 лютого 2020 року

№60/2-рк/к

м. Київ

ТОВ «Омніфарма Київ»
вул. Євгенія Харченка, 55,
м. Київ, 02088

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, усунення причин виникнення порушень і умов, що йому сприяють

До Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) надійшла заява товариства з обмеженою відповідальністю «Омніфарма Київ» (надалі – ТОВ «Омніфарма Київ», Товариство) від 13.05.2019 № 190513/9723 (вх. Відділення від 16.05.2019 № 60-01/76-АМ) щодо можливого порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Бовіос Фарм» (надалі – ТОВ «Бовіос Фарм») законодавства про захист від недобросовісної конкуренції під час пропонування до продажу дієтичної добавки «Олісід» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману (надалі – Заява).

За інформацією, повідомленою ТОВ «Омніфарма Київ», останнє є суб'єктом господарювання, який здійснює розробку та впровадження брендів для здоров'я на основі наукових інновацій, стандартів сучасної медицини та актуальних принципів фармаекономіки.

Згідно за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ТОВ «Омніфарма Київ» є юридичною особою, зареєстрованою Дарницькою районною в місті Києві державною адміністрацією 20.02.2008, ідентифікаційний код юридичної особи 35758392. Місцезнаходження юридичної особи: 02088, м. Київ, вул. Євгенія Харченка, буд. 55.

Видами діяльності Товариства за КВЕД є: виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів (21.20, основний); виробництво парфумних і косметичних засобів (20.42), оптова торгівля парфумними та косметичними товарами (46.45), оптова торгівля фармацевтичними товарами (46.46) тощо.

Таким чином, ТОВ «Омніфарма Київ» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

У Заяві Товариство зазначило про те, що останнє та ТОВ «Бовіос Фарм» є конкурентами на ринку виробництва та реалізації фармацевтичних препаратів та дієтичних добавок. При цьому, на думку Товариства, ТОВ «Бовіос Фарм» своїми діями, які полягають у поширенні в Інструкції дієтичної добавки «Олісід» та на власному веб-сайті за посиланням <http://boviosfarm.com.ua> інформації: «має радіопротективну дію на тканини щитовидної залози», «сприяє нейтралізації симптоматики гіпотиреозу», «дозволено Міністерством охорони здоров'я», що вказує на властивості, які дана дієтична добавка має завдяки речовинам, які входять до її складу, та може асоціюватись з тим, що цей продукт є лікарським засобом, порушує конкурентне законодавство.

Разом з тим, в ході розгляду Заяви Відділенням було проаналізовано інформацію, розміщену ТОВ «Омніфарма Київ» на власному веб-сайті у мережі Інтернет за посиланням <https://omnifarma.kiev.ua/> (надалі – Сайт), та виявлено, що Товариство на цьому веб-сайті розміщує інформацію про лікувальні властивості дієтичних добавок, які виготовляє ТОВ «Омніфарма Київ», зокрема «Валеріанівна» (надалі – Продукт 1), «Альба» (надалі – Продукт 2), «Верта» (надалі – Продукт 3), про що складено Акт фіксації інформації від 20.05.2019.

Так, на Сайті Товариство поширює наступну інформацію щодо власної продукції:

- «На данный момент портфель компании представлен средствами для лечения и предупреждения заболеваний щитовидной железы, желудочно-кишечного тракта, опорно-двигательного аппарата, а также кардиологии» (мова оригіналу);
- «С 2009 года – Мы успокаиваем Вас с помощью бренда Валериановна® – действительно БОЛЬШОЙ валерианы. В отличии от стандартных для нашего рынка препаратов с дозировкой экстракта корня валерианы 20 – 30 мг в таблетке, в 1 капсуле Валериановны – 300 мг. Данная доза, в ходе многочисленных исследований признана Всемирной Организацией Здравоохранения, а также Европейским Агентством Лекарственных Средств – как доказанная лечебная доза, которая обеспечивает ощутимый успокаивающий эффект. Валериановна – является первым и единственным препаратом валерианы, соответствующую европейским стандартам дозирования» (мова оригіналу);
- «С 2011 года – Мы помогаем Вашей ЩЖ вместе с брендом Альба® – фитопрепаратом для восстановления функции щитовидной железы (ЩЖ). Первые научные работы применения экстракта лапчатки белой для лечения заболеваний щитовидной железы (ЩЖ) датируются еще 1975 годом. Учитывая данные полученные в исследованиях, нами был разработан полностью натуральный препарат для лечения заболеваний ЩЖ. Альба – является единственным препаратом, содержащий только 300 мг стандартизированного экстракта лапчатки белой в 1 капсуле» (мова оригіналу);
- «С 2014 года – Мы уменьшаем боль в Ваших суставах с помощью Верты® – растительного противовоспалительного средства на основе экстракта корня имбиря. Зарубежные исследования демонстрируют преимущества приема экстракта корня имбиря и его влияние на снижение боли у больных остеоартритом, а также демонстрируют его выраженный противовоспалительный эффект. Учитывая, что заболевания суставов занимают 1-е место среди причин временной нетрудоспособности и инвалидности у лиц пожилого возраста, и требует длительного лечения, натуральное средство с минимальным риском побочных явлений может служить хорошей альтернативой или дополнением к традиционному лечению» (мова оригіналу) (разом надалі – Інформація).

Таким чином, ТОВ «Омніфарма Київ» звернулось до Відділення із заявою про порушення своїм конкурентом – ТОВ «Бовіос Фарм» законодавства про захист від недобросовісної конкуренції в той час, як в мережі Інтернет на Сайті Товариством

також поширювалась інформація про лікувальні властивості дієтичних добавок, які виготовляє останнє.

У зв'язку із зазначеним, розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 07.11.2019 №60/118 рп/к (надалі - Розпорядження) було розпочато розгляд справи за ознаками вчинення ТОВ «Омніфарма Київ» порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, яке полягає у розміщенні на Сайті інформації про лікувальні властивості дієтичних добавок, які виготовляє Товариство.

Листом від 23 грудня 2019 року б/н (вх. Відділення від 27.12.2019 № 60-01/4635) Товариство звернулось до Відділення з клопотанням про закриття провадження у Справі (надалі – Клопотання) в якому повідомило, що поширена Відповідачем Інформація в розділі «О нас» на сайті Товариства, що і стала підставою для початку розгляду Справи, була розміщена помилково, і наразі на Сайті зазначається наступна інформація:

«ТОВ «ОмніФарма Київ» заснована в 2008 році групою професіоналів з України та Німеччини, що мають на основі наукових інновацій, стандартів сучасної медицини та актуальних принципів фармакоелекономіки. Наша місія – забезпечення людей інноваційними продуктами для їхнього здоров'я, які виводять охорону здоров'я та якість життя на новий рівень» (мова оригіналу).

Також Товариство зазначило, що має багаторічний досвід роботи на фармацевтичному ринку і в охороні здоров'я. Метою діяльності компанії є розробка та впровадження брендів для здоров'я. Крім того, Товариство повідомило, що не зазначає про лікувальні властивості дієтичних добавок ні на сайті, ні на упаковках, ні в інструкціях.

Разом з тим, в ході розгляду справи Відділенням здійснювався огляд інформації, що розміщується на Сайті, за результатами яких складено Акти фіксації інформації від 26.11.2019 та від 28.12.2019.

Згідно з Актом фіксації інформації від 26.11.2019 Товариством поширювалась на Сайті, зокрема наступна інформація:

- «В Украине зарегистрирован препарат Валериановна, который содержит экологически чистый экстракт валерианы в дозе 300 мг...Первым в Украине препаратом валерианы, созданным с учетом современных фармацевтических и клинико-фармакологических тенденций, европейских требований к качеству фитопрепаратов, является препарат «Валериановна»» (мова оригіналу);
- «По результатам серии независимых исследований фитопрепарат Альба (стандартизованный монопрепарат экстракта корня лапчатки белой 300 мг) зарекомендовал себя как перспективное направление лечения заболеваний ЩЖ с широкими терапевтическими возможностями» (мова оригіналу);

В Акті фіксації інформації від 28.12.2019, зазначено, що на Сайті Товариство поширює наступну інформацію щодо власної продукції:

- «Клинические возможности применения лапчатки белой в профилактике и лечении патологии щитовидной железы...представлены **терапевтические возможности применения Альбы® при различной патологии ЩЖ**» (мова оригіналу)
- «Изучение эффективности и безопасности экстракта имбиря в лечении больных гонартрозом» (мова оригіналу);
- «Вивчення ефективності та безпеки екстракту імбиру («ВЕРТА») в лікуванні хворих на гонартроз» (мова оригіналу);
- «Вивчення ефективності та безпеки екстракту кореня імбиру («ВЕРТА») в лікуванні хворих з болем в нижній частині спини»(мова оригіналу).

Отже, Товариство систематично поширює інформацію про лікувальні властивості дієтичних добавок власного виробництва.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про лікарські засоби» лікарський засіб – будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики

захворювань у людей, чи будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), яка може бути призначена для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу.

До лікарських засобів належать: АФІ, продукція «in bulk»; готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти); гомеопатичні засоби; засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також боротьби із збудниками хвороб або паразитами; лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів.

Відповідно до пункту 20 частини першої статті 1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» **дієтична добавка** – харчовий продукт, що споживається у невеликих визначених кількостях додатково до звичайного харчового раціону, який є концентрованим джерелом поживних речовин, у тому числі білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мінеральних речовин (цей перелік не є виключним), і виготовлений у вигляді таблеток, капсул, драже, порошоків, рідин або інших формах.

Отже, лікарський засіб та дієтична добавка – різні за своїми властивостями.

Крім того, згідно з вимогами чинного законодавства (ст.9 Закону України «Про лікарські засоби») лікарські засоби допускаються до застосування в Україні після їх державної реєстрації. Натомість, дієтичні добавки не потребують державної реєстрації.

Таким чином, поширювана Товариством на Сайті інформація: «В Україні зареєстрований препарат Валериановна...» (мова оригіналу), містить ознаки неправдивої та вказує на те, що Продукт 1 відноситься до лікарських засобів.

Відповідно до пункту 3.3 Гігієнічних вимог до дієтичних добавок, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.12.2013 № 1114 (далі – Наказ МОЗ), етикетування і реклама дієтичних добавок не повинні містити вислови щодо можливої лікувальної дії, втамування болю; листи подяки, визнання, поради, якщо вони пов'язані з лікуванням чи полегшенням умов перебігу захворювань, а також посилання на таку інформацію.

Згідно з частиною дев'ятою статті 21 Закону України «Про рекламу», у рекламі товарів та методів, що не належать до лікарських засобів, медичних виробів, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації, а також у рекламі харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок *забороняється посилатися на те, що вони мають лікувальні властивості.*

Разом з тим, статтею 4 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» визначено, що інформація про харчовий продукт має бути точною, достовірною та зрозумілою для споживача; не повинна вводити в оману, зокрема щодо: характеристик харчового продукту, у тому числі його категорії, характерних ознак, властивостей, складу, кількості, мінімального терміну придатності або дати "вжити до", країни походження або місця походження, способу виробництва (виготовлення); приписування харчовому продукту неприцятаних йому властивостей або наслідків споживання; особливих характеристик харчового продукту, якщо аналогічні харчові продукти мають такі самі характеристики, зокрема шляхом підкреслення факту наявності або відсутності певних інгредієнтів та/або поживних речовин. Інформація про харчові продукти не повинна приписувати будь-яким харчовим продуктам, крім природних мінеральних вод та харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, властивостей, що сприяють запобігання чи лікуванню захворювань, або посилатися на такі властивості.

Отже, інформація **«фітопрепарат Альба зарекомендувалася як перспективне направление лечения заболеваний ЩЖ с широкими терапевтическими возможностями», «применения лапчатки белой в профилактике и лечении**

паталогии щитовидной железы... представлены терапевтические возможности применения Альбы », «Изучение эффективности и безопасности экстракта имбиря в лечении больных гонартрозом», «Вивчення ефективності та безпеки екстракту імбиру «Верта» в лікуванні хворих на гонартроз», «Вивчення ефективності та безпеки екстракту кореня імбиру «ВЕРТА» в лікуванні хворих з болем в нижній частині спини», що розміщується Товариством на Сайті, вказує на властивості Продукту 2 та Продукту 3, які вони мають завдяки речовинам, що входять до їх складу, та свідчить про порушення ст. 4 Закону України «Про інформацію для споживачів» і ст. 21 Закону України «Про рекламу».

Відповідно до статті 1 Закону України «Про рекламу» (далі – Закон) реклама – інформація про особа чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформулювати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару.

Недобросовісна реклама – це реклама, яка вводить або може ввести в оману споживачів реклами, завдати шкоди особам, державі чи суспільству внаслідок неточності, недостовірності, двозначності, перебільшення, замовчування, порушення вимог щодо часу, місця і способу розповсюдження.

Згідно з статтею 10 Закону, недобросовісна реклама забороняється. Відповідальність за недобросовісну рекламу несе винна особа. Рішення щодо визнання реклами недобросовісною приймають державні органи, визначені статтею 26 цього Закону.

Відповідно до статті 26 Закону, контроль за дотриманням законодавства України про рекламу здійснюють у межах своїх повноважень, зокрема, Антимонопольний комітет України – щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції. Крім того, відповідний орган державної влади має право вимагати від рекламодавців, виробників та розповсюджувачів реклами усунення виявлених порушень вимог законодавства, приймати рішення про визнання реклами недобросовісною.

Крім того, відповідно до частини шостої статті 5 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» оператори ринку харчових продуктів у межах своєї діяльності зобов'язані забезпечити наявність обов'язкової інформації про харчові продукти відповідно до статей 6 та 7 цього Закону на упаковці харчових продуктів або на прикріплених до них етикетках, або у супровідних документах. Статтею 6 зазначеного Закону визначено перелік обов'язкової інформації про харчові продукти, до яких належать, зокрема: назва харчового продукту, перелік інгредієнтів, кількість харчового продукту в установлених одиницях вимірювання, мінімальний термін придатності або дата "вжити до", будь-які особливі умови зберігання та/або умови використання (за потреби) тощо.

Згідно з пунктом 3.2 Наказу МОЗ в етикетуванні дієтичних добавок слід зазначити, зокрема, назву харчового продукту – дієтична добавка. Разом з тим, за результатами аналізу упаковок дієтичних добавок, які виготовляє Товариство, що розміщені на Сайті, встановлено, що на лицьовій стороні упаковок відсутня інформація щодо назви продуктів, зокрема щодо їх належності до харчових продуктів – дієтичних добавок.

Таким чином, на упаковках дієтичних добавок власного виробництва Товариство поширює неповну інформацію щодо назви продукції.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товару на ринку.

Згідно із загальнодоступною інформацією, розміщеною в мережі Інтернет, на ринку реалізації лікарських засобів та дієтичних добавок представлено багато пропозицій від різних суб'єктів господарювання. Тобто ринок реалізації лікарських засобів та

дієтичних добавок є конкурентним. Стимулювання зацікавленості споживачів шляхом поширення неточної інформації про характеристики товару, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, може поставити Товариство у більш вигідне становище порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на відповідному ринку, та надавати Товариству неправомірних переваг у конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Таким чином, дії ТОВ «Омніфарма Київ», які полягають у поширенні на Сайті рекламної інформації про дієтичні добавки, що виготовляє Товариство, яка може створити у споживачів враження про можливу лікувальну дію цих дієтичних добавок в поєднанні із замовчуванням на упаковках Продуктів інформації щодо назви харчового продукту, а саме «Дієтична добавка», що може виступати додатковим стимулом для споживачів до придбання дієтичних добавок виробництва Товариства, містять ознаки порушення, передбаченого ст. 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме: поширення неповних, неправдивих відомостей, внаслідок обраного способу їх викладення, що можуть вплинути на наміри споживачів щодо придбання товарів саме цього суб'єкта господарювання.

Разом з тим, наразі у Відділення відсутня інформація, яка б свідчила про те, що зазначені дії ТОВ «Омніфарма Київ» призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, чи завдали значних збитків окремим особам чи суспільству.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3,11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Омніфарма Київ» (ідентифікаційний код юридичної особи - 35758392) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, шляхом приведення інформації про дієтичні добавки, що розміщується в мережі Інтернет за посиланням <http://omnifarma.kiev.ua/> а також на упаковках, у відповідність до вимог законодавства, а також усунути причини виникнення порушення і умов, що йому сприяють.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Про результати розгляду рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **місячний строк** з дня їх отримання із наданням підтвердних документів і матеріалів.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
голова відділення**

О. Хмельницький